

Skatteutskottets yttrande

1982/83:3 y

över förslag om höjning av den särskilda oljeavgiften (prop. 1982/83:50, bil. 6.1)

Till näringsutskottet

Sedan näringsutskottet berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1982/83:50 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder m. m. i vad avser ändring i lagen om särskild avgift för oljeprodukter och följdmotioner får skatteutskottet anföra följande.

Det i nämnda bilaga framlagda förslaget avser en höjning av den särskilda avgiften för oljeprodukter med 13 kr. per kubikmeter i syfte att till viss del finansiera uppförandet av torveldade förbränningsanläggningar. I motion 1982/83:99 förklarar moderata samlingspartiet att det inte kan biträda förslaget till åtgärder för att öka investeringarna i torveldade förbränningsanläggningar och avvisar till följd härav i motion 1982/83:103 den föreslagna höjningen av oljeavgiften. Motionärerna avstyrker avgiftshöjningen också av principiella skäl. De framhåller att vad som skiljer oljeavgiften från oljebeskattningen i övrigt är den destination till särskilda fonder som gäller för influtna medel. Förutsättningen för en sådan avgift måste vara att de som betalar avgiften kommer i åtnjutande av en motprestation. Man kan emellertid inte göra gällande att exempelvis åkeribranschen eller kustsjöfarten som båda skulle få vara med och betala höjningen av avgiften har något direkt intresse av att staten satsar pengar på torveldade förbränningsanläggningar.

Centerpartiet motsätter sig i motion 1982/83:112 inte det föreslagna stödet till torveldade anläggningar men vill att motsvarande stöd skall utgå också till anläggningar som eldas med skogsavfall och att åtgärderna skall finansieras genom medel från den särskilda avgiften på elkraft som produceras i äldre vattenkraftverk. Till följd härav yrkar partiet avslag på avgiftshöjningen i motion 1982/83:114.

Folkpartiet biträder i motion 1982/83:120 förslaget om bidrag till torveldade förbränningsanläggningar och anser att oljeersättningsfonden bör få i uppdrag att genomföra de nya stimulansåtgärderna. I avvaktan på förnyade medelsberäkningar för fondens verksamhet är partiet emellertid inte berett att tillstyrka den föreslagna höjningen av den särskilda oljeavgiften.

Skatteutskottet vill först konstatera att tre olika utskott har behandlat frågor rörande den särskilda oljeavgiften under 1982. Tidigare under detta år har näringsutskottet, skatteutskottet och försvarsutskottet behandlat olika ändringar av denna avgift i yttranden eller betänkanden. Detta förhållande i

förening med de principiella invändningar som förs fram i motion 99 understryker behovet av en sådan klarare gränsdragning mellan utskottens kompetensområden i fråga om skatter och avgifter som utskottet förordat i annat sammanhang.

Beträffande den aktuella avgiftshöjningen är det uppenbart att näringsutskottets prövning av frågan om särskilt stöd till torveldade anläggningar är beroende av möjligheten att finansiera ett sådant stöd. Av propositionen framgår att oljeersättningsfonden skall tillföras ett engångsbelopp på 200 milj. kr. genom att den särskilda oljeavgiften höjs med 13 kr. per kubikmeter. Däremot framgår det inte att någon sänkning av avgiften skall äga rum när fonden väl fått sina medel. Skatteutskottet finner det högst sannolikt att det senare kan uppstå andra medelsbehov på energisektorn som kan behöva tillgodoses genom den nu föreslagna avgiftshöjningen. Utskottet vill emellertid mot bakgrund av de ovan angivna konsekvenserna ifrågasätta om inte systemet med avgiftsfinansierade fonder på längre sikt bör ersättas med generella skatter och anslag över budgeten. Såväl möjligheterna till överblick över statens finansieringsmetoder som riksdagens utgiftskontroll skulle enligt skatteutskottets mening vinna på en sådan åtgärd.

Vad gäller den nu i propositionen föreslagna höjningen finner skatteutskottet skäl att tillstyrka förslaget under förutsättning att näringsutskottet anser att de förordade stödåtgärderna är erforderliga. Det saknas enligt skatteutskottets mening skäl att senarelägga avgiftshöjningen eller att fylla medelsbehovet på annat sätt. Skatteutskottet vill samtidigt ånyo understryka det behov av en samordning av avdragsreglerna för energiskatt resp. oljeavgift, som utskottet i våras fäste uppmärksamheten på i sitt yttrande (SkU 1981/82:4y) till försvarsutskottet över vissa ändringsförslag rörande oljeavgiften.

Stockholm den 30 november 1982

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Björn Molin (fp), Anita Johansson (s), Anna Lindh (s) och Ewy Möller (m).

Avvikande meningar

1. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troerlsson, Karl Björzén och Ewy Möller (samtliga m) anser att de två sista styckena i utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Beträffande den aktuella avgiftshöjningen är det uppenbart att näringsutskottets prövning av frågan om särskilt stöd till torveldade anläggningar är beroende av möjligheten att finansiera ett sådant stöd. Av propositionen framgår att oljeersättningsfonden skall tillföras ett engångsbelopp på 200 milj. kr. genom att den särskilda oljeavgiften höjs med 13 kr. per kubikmeter. Däremot framgår det inte att någon sänkning av avgiften skall äga rum när fonden väl fått sina medel. Utskottet vill vidare ifrågasätta om inte systemet med avgiftsfinansierade fonder på sikt bör ersättas med generella skatter och anslag över budgeten. Såväl möjligheterna till överblick över statens finansieringsmetoder som riksdagens utgiftskontroll skulle enligt skatteutskottets mening vinna på en sådan åtgärd. Vad gäller den nu i propositionen föreslagna höjningen finner skatteutskottet skäl att avstyrka förslaget. Det saknas enligt skatteutskottets mening anledning att i ett kritiskt statsfinansiellt läge göra stora satsningar på olönsamma investeringar. Utskottet anser vidare att det av principiella skäl är felaktigt att destinera medel till särskilda fonder där de som betalar avgiften inte kommer i åtnjutande av någon motprestation.

Skatteutskottet vill samtidigt ånyo understryka det behov av en samordning av avdragsreglerna för energiskatt resp. oljeavgift, som utskottet i våras fäste uppmärksamheten på i sitt yttrande (SkU 1981/82:4y) till försvarsutskottet över vissa ändringsförslag rörande oljeavgiften.

2. Stig Josefson (c), Ingemar Hallenius (c) och Björn Molin (fp) anser att de två sista styckena i utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Beträffande den aktuella avgiftshöjningen finner skatteutskottet att den inte framstår som nödvändig med hänsyn till att oljeersättningsfonden redan disponerar medel som kan användas till stöd för bl. a. torveldade förbränningsanläggningar. Utskottet som således utgår från att den avsedda stödverksamheten skall bedrivas av oljeersättningsfonden anser att fonden bör tillföras ytterligare medel för det avsedda stödet endast i den mån fonden visar att det föreligger behov härav. Finansieringsfrågan bör därför kunna anstå tills vidare och riksdagen har under sådana förhållanden inte anledning att nu binda sig för någon särskild form av avgifts- eller skattehöjning i här avsett syfte.

Skatteutskottet vill slutligen ånyo understryka det behov av en samordning av avdragsreglerna för energiskatt resp. oljeavgift, som utskottet i våras fäste uppmärksamheten på i sitt yttrande (SkU 1981/82:4y) till försvarsutskottet över vissa ändringsförslag rörande oljeavgiften.

